

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, *i hvilke Tilfælde Organisationen som saadan kan drages til Ansvar*, fastsættes det i § 5, Punkt A. 1., i Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919 om Den faste Voldgiftsret, at „naar ikke andet forud er vedtaget, kan der kun paalægges Organisationen som saadan retligt Ansvar, naar den har gjort sig delagtig i det paaklagede Forhold“.

Endvidere bestemmer den samme Lov i sin § 5, Punkt A. 4., at i Tilfælde af, at der er iværksat Lockout eller Strejke, kan der — naar ikke andet forud er vedtaget — kun paalægges *Organisationen som saadan* retligt Ansvar, naar den „har gjort sig delagtig i den paaklagede Arbejdsstandsningens Iværksættelse eller Fortsættelse, eller den paagældende Konflikt vedrører Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant med almindelige Bestemmelser eller en almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst“.

I den Kommission, der nedsattes i 1908 — Fællesudvalget af 17. August 1908 angaaende Arbejdsstridigheder — til Behandling af de paagældende Spørgsmaal, var der særlig Vanskelighed ved at naa til Enighed vedrørende dette Spørgsmaal om det kollektive Ansvar. Arbejdsgiverne ønskede, at Organisationerne *i alle Tilfælde* skulde overtage det pekuniære Ansvar for deres Medlemmers Overenskomstbrud, medens Arbejderne modsatte sig dette ud fra forskellige Hensyn, særlig den uberegnelige økonomiske Risiko, den uheldige Indflydelse, som en Sikkerhed for Erstatningen befrygtedes at kunne have paa Arbejdsgivernes Optræden, og endelig organisatoriske Vanskeligheder.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om, *hvorledes Foreningens Ansvar giver sig Udtryk*, fastsætter den nævnte Lov i sin § 5, at Foreningen kan ikendes en *Bod*, der, saafremt Skade er sket, skal tilfalde den skadelidende og i andre Tilfælde Sagsøgeren.

Hvis Overenskomstkrænkelsen bestaar i Undladelse af at betale et skyldigt Pengebeløb, kan Dommen i Stedet for Bod gaa ud paa *Betaling af Beløbet*.

Vedrørende *Bodens Størrelse* bestemmer Loven, at den i Tilfælde af, at der er lidt Skade, skal beregnes efter Skadens Størrelse under behørigt Hensyn til, i hvilken Grad Overtrædelsen har været undskyldelig fra Overtræderens Side.

Boden *kan* helt bortfalde under særligt formildende Omstændigheder, og en Bod for en ulovlig Arbejdsstandsning *skal* bortfalde, naar overenskomstridig Adfærd fra dens Side, imod hvem Arbejdsstandsningen er rettet, skønnes at have givet rimelig Grund til Arbejdsstandsningen.

Som særligt *skærpene Omstændigheder* ved Bodens Fastsættelse skal det anses, at Overtræderen har nægtet at lade Sagen afgøre ved Voldgift, skønt han efter Overenskomsten var pligtig dertil, eller har handlet i Strid med en lovlig afsagt Voldgiftskendelse eller med en af Den faste Voldgiftsret afsagt Dom.

Ogsaa dette Spørgsmaal om den *pekuniære Følge af Overenskomstbrud* gav Anledning til megen Diskussion indenfor det fornævnte „Fællesudvalg af 1908 angaaende Arbejdsstridigheder“ som Følge af, at

a) den almindelige Erstatningsret ikke i tilstrækkelig Grad vilde yde de kollektive Overenskomster Beskyttelse, fordi mangfoldige Overtrædelser slet ikke har medført pekuniær Skade, og

b) Erstatningsansvarets Grundlag — Skyld — meget ofte ikke vilde foreligge klart, og

c) Erstatningsansvaret ikke vilde kunne gennemføres *fuldtud* i Betragtning af, at den paaførte Skade — særlig den, som Arbejdsgiverne lider — ofte kan være af et ganske uberegneligt Omfang.

De af den faste Voldgiftsret afsagte Domme fuldbyrdes som endelige og retskraftige Domme (Lovens § 16). De kan altsaa tjene som Grundlag for Eksekution.

Det mest bekendte Eksempel paa Anvendelsen af Bestemmelsen om Bodens Forhøjelse under skærpene Omstændigheder er vel nok Den faste Voldgiftsrets Optræden overfor en af *Maskinarbejderne i 1919 iværksat Strejke overfor Københavns Flydedok og Skibsværft*:

Ved Kendelse af 4. Juni 1919 erklæredes Strejken for ulovlig, og de 165 Maskinarbejdere, der deltog i Strejken, blev hver især idømt en Bod af 100 Kr.

Ved Kendelse af 21. Juni 1919 blev Forbundets Afdeling, der „saa langt fra at virke for den ulovlige Strejkes Ophør positivt har støttet dens Fortsættelse“, idømt en Bod af 10 000 Kr.